

πρὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἄφαντον γινόμενον εἰς τὴν γῆν, καὶ, εἰ ἰδοὺ ἐγώ! » ἔλεγεν ἡ τετραυματισμένη καρδία του, καὶ οἱ ὄνυχες τῆς Μεταμελείας, ὡς ἄλλοις τινος ἐκινῶτος ἀνέξουν πάσας του τὰς πληγὰς.

Ἡ ἐξηγμένη φαντασία του τῷ ἐδείκνυεν ὑπνοβάτας φαίνοντας ἐπὶ τῶν στεγῶν, ὁ δὲ ἀνεμόμυλος ὑψωνεν ἀπειλητικῶς τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ μορμολύκειόν τι ἐνκαμβαίναν εἰς κενὸν κοιμητήριον ἀνελάμβανε κατὰ μικρὸν τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Μεταξὺ τοῦ ἀγῶνος ἤχησεν αἴφνης ἐκ τοῦ πύργου ἡ Μουσική, ὡς τι ἀπομεμακρυσμένον ἐκκλησιαστικὸν ἄσμα, ἐξεγγέλλουσα τὸ νέον ἔτος. Τότε σινεκινήθη ἡρέμα, ἀπέβλεψε πέραξ εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ εἰς τὴν εὐρύχωρον γῆν, καὶ ἐνεθυμήθη τοὺς ὀμηλικούς του, οἵτινες ἦσαν εὐτυχέστεροι καὶ καλλήτεροί του, διδάσκαλοι τῶν ἀνθρώπων, πατέρες εὐτυχῶν τέκνων, καὶ εὐδαίμονες. « ὦ! εἶπεν, ἡδυνάμην καὶ ἐγὼ τρύτην τὴν πρώτην νύκτα τοῦ νέου ἔτους νὰ πανηγυρίσω μὲ ἀδακρύτους ὀφθαλμούς, καθὼς ὑμεῖς, ἐάν ἤθελον! » ὦ! ἡδυνάμην νὰ ἦμαι εὐτυχῆς, ὡ πολλύτιμοι γονεῖς μου, ἐάν ἤθελον νὰ ἐκπληρώσω τὰς καθ' ἑκάστην νέον ἔτος συμβουλάς καὶ εὐχὰς σας!

Ἐνῷ δὲ οὕτως ἐόρρασιζετο ὑπὸ τῶν πυρετωδῶν ἀναμνήσεων τῶν χρόνων τῆς νεότητός του, τῷ ἐφάνη ὅτι τὸ μορμολύκειον τὸ λησμονηθὲν ἐπὶ τοῦ κοιμητηρίου ἀνωρθώθη, καὶ ἀσπαζόμενος τὴν δεισιδαιμονίαν, ἦτις πιστεύει ὅτι κατὰ τὴν νύκτα τοῦ νέου ἔτους φαίνονται φαντάσματα τοῦ ἄλλου κόσμου, ἐνόμισεν ὅτι τὸ μορμολύκειον, αὐτὸν παριστῶν, μετεβλήθη αἴφνης εἰς ζιγηρὸν ν'ανίαν.

Ἄλλο περισσότερο δὲν ὑπέφερε νὰ ἰδῆ. Καλύψας δὲ τοὺς ὀφθαλμούς του ἤρχισε νὰ κλαίῃ, καὶ τὰ θερμὰ του δάκρυα ἔρρεον καὶ ἤρχνίζοντο ἐπὶ τῆς χιόνης. Στενάζων δ' ἐκ βάθους ψυχῆς, αἰ ἐπ'ἀνελθε, » ἔλεγεν, αἰ ὦ νεότης, ἐπ'ἀνελθε πάλιν! » Καὶ ἀληθῶς ἐπαρῆλθε. Διότι ταῦτα πάντα ἦσαν φρικτὸν μόνον ὄνειρον τῆς νυκτός τοῦ νέου ἔτους. Αὐτὸς δὲ ἦτον ἀκόμη νέος, καὶ ἦσαν τὰ πάντα ὄνειρον μόνον αἰ πλάναι του καὶ αἰ ἁμαρτίαι του, αὐταὶ δὲν ἦσαν ὄνειρον. Ἄμα δ' ἐντρομος ἐξυπνήσας, κυχάρισθη τὸν Θεὸν ὅτι νέος ἦτον ἀκόμη, καὶ ἡδύνατο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν βδελυρὰν ὁδὸν τῆς κακίας, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἀγλᾶν τῆς ἀρετῆς στάδιον, ἦτις φέρει εἰς τὴν εὐθαλῆ χώρην τῆς εὐδαιμονίας.

Ἐπίστρεψον μετ' αὐτοῦ καὶ σὺ, ὦ νέε, ἂν ἴστασαι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἰδίας πλάνης. Τὸ προμερὸν τοῦτο ὄνειρον ἄς γείνη τοῦ λοιποῦ μᾶθημα καὶ εἰς σέ· διότι ἄλλως εἰς μάτην θέλεις φωνάζει ὀλεσινῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου σου· αἰ ἐπ'ἀνελθε, ἐπ'ἀνελθε, ὦ ὠραία νεότης! »

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

Γαβριήλ Σοφοκλῆς.

ΕΛΕΝΗ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Πρὸ ἐνὸς σχεδὸν μηνὸς συνήντησα εἰς τὸ θίατρον ἀρχαῖόν τινα φίλον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχα ἰδαί πρὸ τεσσάρων ἢ πέντε ἐτῶν. Ἐν καιρῷ νεότητος τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα δὲν εἶναι μικρὸν, διότι κατ' αὐτὸ καὶ ἡ καρδία καὶ τὸ πρόσωπον μεταβάλλονται, καὶ μάλιστα τὸ δεύτερον ἐάν ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐπιρροὴν διαφόρων κλιμάτων. Αὐτὸ τοῦτο εἶχε συμβῆ καὶ εἰς τὸν φίλον μου. Εἶχε ταξιδεύσει, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, κατὰ τὴ θάλασσαν καὶ ξηρὰν, καὶ διατρίψει δύο ἔτη εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μεξικῆς, ὅπου τὸν κατέκλυσε ὁ ἥλιος. Ἰδοὺ διὰ τί ἐδυσκολεύθη νὰ τὸν γνωρίσω.

Πρῶτος αὐτὸς ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ μ' ἔτεινε τὴν δεξιάν· ἐγὼ δὲ τὴν ἐσφιγξά εἰπὼν κατ' ἐμαυτὸν ἰδοὺ φίλος τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζω. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα συμβαίνουν συνεχῶς, οἱ δ' ἔμπεφοι εἰς τὰ τοῦ κόσμου δὲν πολυταράσσονται ἀπὸ τὰ ἐπουσιώδη ταῦτα συμβεβηκότα, ἐπαιδρύνθη τὴν ὄψιν, καὶ ἀτενίσας τὸν φίλον, εἶπα·

— « ὦ! Καλ' ἡμέρα σας! Πρὸ πολλοῦ δὲν ἀπεντήθημεν.

— Ναι! ναι! ἀνερώνησεν ὁ ξενοπρόσωπος φίλος ἐπέρασαν κάμποσαι χρόνοι, καὶ χαίρω διότι μ' ἐγνώρισες.

Ἡ θέσις μου τῆ ἀληθείας ἦτον πολλὰ δυσχερῆς. Πῶς νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν τὸν ἐγνώριζα, καὶ ὅτι ἐδέχθη μὲ παιδικὴν ἀφέλειαν τοὺς ἀσπισμούς μου; Ἐνεθυμήθη εὐτυχῶς τὸ κοινὸν ἐκεῖνο ἀπόφθεγμα, καὶ ὅτι ἡ εὐθεία ὁδὸς εἶναι καὶ καλλήτερα καὶ συντομότερα, καὶ λαβῶν ἀμέσως καὶ τὰς δύο του χεῖρας, τὰς ἐσφιγξά μ' ἐνδειξιν αἰσθημάτων φιλικωτέρου, καὶ εἶπα γελῶν·

— Ὅχι, ἀγαπητέ, δὲν δέχομαι τὰς φιλοφρόνους προσήσεις σου, διότι εἶμαι πάντῃ ἀνάξιος αὐτῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι σὲ γνωρίζω πολὺ, καὶ ὅμως τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀγνοῶ ποῖος εἶσαι.

— Σὺ τοῦλάχιστον εἶσαι εἰλικρινῆς, ἐπ'ἀνέλαθεν ὁ ἀγνωστος φίλος μου· πλὴν σὲ βεβαιῶ ὅτι λυποῦμαι κατὰκαρδία, διότι φαίνεται ὅτι ὁ Μεξικανικὸς ἥλιος μὲ ἠλλοίωσε φρικτὰ. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μὲ ὑποδέχονται ὅπως καὶ σὺ ὥστε δὲν θὰ συμβουλεύσω κανένα νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Μεξικὴν, διότι εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του δὲν θὰ τὸν γνωρίσουν οἱ φίλοι του. Ἐν τούτῳ ἄς μὴ σὲ τυραννῶ περισσότερο... δὲν ἐνθυμῆσαι τὸν Ρεῦδάλ; . . .

— ὦ! φίλτατε Ρεῦδάλ! ἀνέκραξεν σὲ ζητῶ συγχώρησιν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου μόνον, ἐπειδὴ ἡ καρδία μου δὲν εἶναι διόλου συνένοχος. Δὲν θέλω νὰ σὲ κρύψω ὅτι μετεβλήθη ὀλίγον. . .

— Ὀλίγον! ἐξ ἐναντίας πολὺ, ὡς φαίνεται.

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃς πλέον γρήγορα.

— Τοῦτο, φίλε, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν

ἔξωτερικῶν· αὐτὸς ἔχει καὶ τὴν τύχην καὶ τὰ ταξεί-
διά μου εἰς χεῖράς του.

— Μὲ φαίνεται ὅτι τὸ παρεξήλωσε.

— Σὺ δὲ, φίλε μου, δὲν ἀνεχώρησες ἔκτοτε ἀπὸ
τοὺς Παρισίους;

— Σχεδόν.

— Θὰ ὑπῆγες εἰς τὸν Σαιγκλόυ, εἰς τὰς Βερ-
σαλλίας.

— Τῆ ἀληθείᾳ, ὄχι ὑπῆγα κάπου μακρύτερα.

— Ἀδιάφορον, εἶπεν ὁ Ρεϋβάλ· φαίνεται ὅτι εἶσαι
κολλημένος εἰς τὸ θέατρόν σου.

— Καρφωμένος, εἶπέ·

— Τότε ἔλα νὰ μὲ πληροφορήσῃς ὀλίγον τὰ περὶ
αὐτοῦ.

— Καὶ πολὺ μάλιστα· ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ σὲ πα-
ρακαλέσω νὰ μὲ πληροφορήσῃς περὶ τῆς Μαζικῆς δι-
ότι, τῆ ἀληθείᾳ, δὲν ζήλεύω τὴν φυσιογνωμίαν τὴν
ἑποῖαν ἔφερες ἀπ' ἐκεῖ.

— Ἀργότερα, ἐπανέλαθεν ὁ φίλος μου, κάμει με-
τὰ θέλεις· πρὸς τὸ παρὸν ἔχω νὰ σὲ ἀπευθύνω μίαν
μόνην ἐρώτησιν·

Εἶπε καὶ μ' ἔσυρε πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ θεάτρου.

— Βλέπεις, μὲ ἠρώτησε, τὴν νέαν ἐκείνην γυ-
ναῖκα εἰς τὸ τρίτον θεωρεῖον;

— Ναί, ἀπεκρίθην.

— Τὴν γνωρίζεις;

— Βεβαίως.

— Παρετήρησες πόσον εἶναι χλωμή;

— Πρὸ πολλοῦ.

— Πῶς φαίνεται περίλυπος, καὶ ὅτι πάσχει!

— Πάσχει τὴν καρδίαν.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται;

— Κόμησα Σαιγγεράν.

— Ὅταν ἦλθα, ἡ χλωμὴ ὄψις τῆς μ' ἐπροξένε-
σεν ἐντύπωσιν, καὶ τὴν παρετήρουν μὲ προσοχὴν τὸ
πρόσωπόν τῆς μένει ἀκίνητον ὡς μάρμαρον ὁμοιάζει
ἀγαλμα καθήμενον. Πρὸ ὀλίγου, ὅταν ἤρχισεν ἡ τρί-
τη πρῆξις, ἶδα δάκρυα βέοντα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς
τῆς καὶ τὸ περιεργότερον ἐφαίνετο ἀγνωοῦσα ὅτι
ἔλαϊσε· διότι τὰ δάκρυά τῆς ἔβρεχαν τὰς παρειάς
τῆς, χωρὶς αὐτὴ νὰ τὰ σφογγίσῃ τὸ πρόσωπόν τῆς
ἦτον ἀδιακόπως ὡς ἀπολιθωμένον. Βεβαίως θὰ πᾶ-
σχη ἦθ' κῶς.

— Ἔχεις δίκαιον, φίλε μου· ἡ ὄψις καὶ τὰ δά-
κρυά τῆς κρύπτουν λυπηρὰν τινα ἱστορίαν. Πρὸ πολ-
λοῦ παρατήρῳ τὴν κυρίαν αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἐγνώρισα
ἄλλοτε, ὄχι σιωπηλὴν καὶ κτηφοῦ ὅπως σήμερον
ἀλλὰ νέαν, φαιδρὰν καὶ ἀμέριμον ὡς παιδίον. Εἰς
πᾶσαν λέξιν τῆς ἔχαμογέλα καὶ ἐτραγῶδει εὐθυμὸς
ὡς κελαδοῦν τὰ πτηνὰ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν ἀνατολὴν
τῆς αὐγῆς.

— Ὅχι πλέον ἀπὸ περιέργειαν, μὲ εἶπεν ὁ Ρεϋ-
βάλ, ἀλλ' ἀπὸ συμπάθειαν πολλὰ ζωνηρὰν καὶ πολλὰ
εὐκρινῆ, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ διηγηθῆς τὴν ἱστο-
ρίαν τῆς.

— Ἐλα λοιπὸν μαζὶ μου ὑπάγωμεν νὰ καθί-
σωμεν εἰς τὴν γωνίαν ἐκείνην, καὶ θὰ σὲ διηγηθῶ
τί ἔμαθα καὶ τί ἐμάντευσα διὰ τὴν νέαν αὐτήν.

Καὶ ἀπροσυρθέτως εἰς τὴν μειωνωμένην ἐκείνην
γωνίαν ἐκαθήσαμεν.

— Ἡ διήγησίς μου, εἶπα εἰς τὸν Ρεϋβάλ, δὲν
θὰ εἶναι πολλὰ τακτικὴ. Θὰ σὲ εἰπῶ τὰ πράγματα
ἀσυνάρτητα ὅπως τὰ ἐγνώρισα· θὰ σὲ εἰπῶ ὅσα ἶδα
καὶ ὅσα μὲ εἶπαν. Τὰ πρῶτα τὰ ἐπορίσθην ἀπὸ δύο
ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας ἔκαμα εἰς τὸν ἄνδρα τῆς, τὴν
μίαν ὅταν ἐνούμφεθῃ, καὶ τὴν ἄλλην μετὰ δύο χρό-
νους. Ὅταν τὸν ἐπρωτογνώρισα ἦτον συνταγματάρ-
χος εἰς Περπιναὶν, καὶ ἐξ σχεδὸν μῆνας καθ' ἐ-
σπέρας ὑπήγαμνα εἰς τὴν οἰκίαν του.

Πολὺν καιρὸν μετὰ ταῦτα, διαβαίνων ἀπὸ τὰς
Μέτας, ἔμαθα ὅτι ὁ συνταγματάρχης Σαιγγερὰν ἦτον
ἐκεῖ. Ἐνόμισα λοιπὸν πρέπον νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ.
Ἦτον τότε πενήτηκοντούτης. Εἶχε χαρακτηριστικὰ
ἀνδρῆκὰ, φυσιογνωμίαν σκυθρωπὴν, φωνὴν τραχεῖαν
καὶ βλέμματα διαπεραστικὰ. Ἦτον δὲ τόσο ἀύ-
στηρὸς πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους του καὶ τόσο ἀ-
καμπτος, τὸ σύνταγμα του τὸν ἐφοβεῖτο τόσο πολὺ,
ὥστε θὰ τὸν ἐμίσησεν, ἐάν δὲν ἦτον εἰς ἄκρον ἀν-
δρείος, τίμιος καὶ εὐθύς ἦτον ἀληθὲς ἱππότης· ὅλοι
ὑπέφεραν τὰ ἐλαττώματά του χάριν τῶν σπανίων
προτερημάτων του.

Ἦκουσα ὅτι ὁ συνταγματάρχης ἦτον ὑπανδρευ-
μένος, καὶ ὑπέθεσα ὅτι, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι, θὰ ὑπαν-
δρεύεθαι χάριν ἀποκαταστάσεως. Ἐρανταζόμεν δὲ βλέ-
πων τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἐξωτερικόν του, ὅτι καὶ ἡ
σύζυγός του δὲν θὰ ἦτον μὲν γραῖκα, ὄχι ὅμως καὶ
πολλὰ νέα. Τὴν ἐρανταζόμεν μάλιστα περίλυπον καὶ
σιωπηλὴν, εὐπειθῆ, ὠχρὰν καὶ ὀφθαλμούς ἔχουσαν
δακρυομένους.

Ἐπῆγα εἰς τοῦ συνταγματάρχου, ὅστις μὲ ὑπε-
δέχθη εἰς πρόσγειον θάλαμον. Τὰ παράθυρά του ἦσαν
μεγάλα ὡς θύραι, καὶ ἠνοίγοντο εἰς ὠραιότατον κη-
πον ἐβρίθοντα ἀνθέων τῶν ὁποίων ἡ εὐωδία ἐφθάνεν
ὡς εἰς ἡμᾶς. Αἱ πασχάλιαι κινούμεναι ἀπὸ τὴν
αὔραν ἐμβάλλον ἐντὸς τοῦ θαλάμου, τὰ πτηνὰ ἐκελά-
δουν, εἰς ἓνα λόγον ὅλα ἦσαν καιδρὰ καὶ χαροποιὰ
πέριξ ἡμῶν. Ἐπεδόθημεν δὲ εἰς διαφόρους ὁμιλίαις,
περὶ ὑπηρεσίας στρατιωτικῆς, περὶ στρατηγίας, καὶ
περὶ πολλῶν ἄλλων.

Ἦμην ἐκεῖ πρὸ μιᾶς ὥρας, ὅταν ἤκουσα φωνὴν
ἐξεληθοῦσαν ἀπὸ τὸν παρακείμενον θάλαμον, φωνὴν
γυναικείαν πολλὰ νεανικὴν καὶ πολλὰ καθαράν, ἐπα-
ναλαμβάνουσαν τὴν ἐπρωτὴν ἐνὸς τραγῶδιου.

— Σιωπὴ λοιπὸν, Ελένη! εἶπεν ὁ συνταγμα-
τάρχης ἠμιανοῖζας τὴν θύραν· ἔχω ἐργασίαν, μὴ
κάμεις τισὴν ταραχὴν.

— Ποῖος εἶναι; ἠρώτησα ὁλγυθίς ἀπὸ τὸ φαι-
δρὸν ἐκεῖνο ἄσμα ἤχησαν πλησίον ἀνθρώπου σκυθρω-
ποῦ, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ ὅτι ἄταπος ἦτον ἡ περιέρ-
γειά μου.

— Ἡ σύζυγός μου καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς ἐργάζον-
ται μαζῆ.

Ἐπέθεσα λοιπὸν ὅτι ἡ σύζυγός του θὰ εἶχεν ἀ-
δελφὴν νέαν, καὶ ὅτι αὐτὴ θὰ ἐτραγῶδει·

Ἐπανελάβαμεν τὴν ὁμιλίαν μας ὁ μὲν συνταγ-
ματάρχης μὲ διηγεῖτο τὰς ἐκστρατείας του, ἐγὼ δὲ

τόν ἤκουα ἔχων ἄλλοῦ τὸν νοῦν. Ποτὲ τὸ πρόσωπόν του δὲν μὲ εἶχε φανῆ τόσο ἀστυρόν, ποτὲ δὲν εἶχα αἰσθανθῆ εἰς τόσο βαθμὸν τὴν παγεράν ψυχρότητα τὴν ὁποῖαν διέδιδε περὶ αὐτοῦ. Αἰφνης ἶδα περιπατούσας μακρὰν, εἰς τὰς δένδροστοιχίας τοῦ κήπου, δύο γυναῖκας αἱ ὁποῖαι ποτὲ μὲν ἐγίνοντο ἀφαντοὶ ὀπισθεν τῶν δένδρων ποτὲ δ' ἐφαίνοντο. Βεβαίως θὰ ἦσαν ἡ σύζυγος καὶ ἡ γυναικαδέλφη τοῦ συνταγματάρχου· τὰς παρετήρησα μὲ προσοχὴν. Καὶ ἡ μὲν μία ἐφαίνετο τριακοντούτης, μελαγχροινῆ, ὑψηλῆ, ὀλίγον χλωμῆ, καὶ ἦθος ἔχουσα ἐν γένει γυναικὸς φιλασθένου· ἡ δὲ ἄλλη ἣτις ἐστηρίζετο εἰς τὸν βραχίονα τῆς πρώτης εἶχε πρόσωπον ἀγγελικὸν τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐξάλειφθῆ πώποτε ἀπὸ τὴν μνήμην μου.

Φαντάθητι γυναῖκα δεκαοκταετῆ μόλις, ζωπρὰν, εὐκίνητον, ὑψηλὴν, χαριτωμένην, λευκὴν ὡς ἀλάξαστρον, καὶ συγχρόνως ἀνθηρὰν ὡς αἱ πρῶται λευκάκωνται τῆς ανοίξεως. Νεφὸς μαλλίων ξανθῶν περιετρογύριζε τὸ μαγευτικὸν πρόσωπόν της, λέγω δὲ νέφος διότι αἱ τρίχες της ἦσαν τόσο λεπταὶ καὶ τόσο μεταξωταὶ, ὥστε ἀνδρὸν ἐβλεπε τὴν χρυσοῦν ἀντανάκλασίν των, λαμπρὰν ὡς ὁ ἥλιος, θὰ τὰς παρωμοιάζεις μὲ τὰ νήματα ἐκείνα τῆς παρθένου τὰ ὁποῖα λεπτὴ αὔρα ἀναρπάζει εἰς τὸν ἀέρα.

Ἡ νέα αὐτὴ ἐφόρει ἔνδυμα λευκόν, τὸ ὁποῖον ἐδέετο περὶ τὴν μέσην της ἀπὸ ζώνην ἐπίσης λευκὴν. Ἐμειδία, ἐτραγῶδει μὲ φωνὴν χαμηλὴν, ἔδρεπεν ἀνθη ποτὲ μὲν κύπτουσα πρὸς τὴν γῆν, ποτὲ δὲ ἀνυψουμένη πρὸς τὰ δένδρα, καὶ ἐπομένως οἱ ξανθοὶ βρόστρυχοὶ της ἄλλοτε μὲν ἀπεκάλυπταν ὅλην τὴν ἀγγελικὴν μορφήν της, ἄλλοτε δὲ πίπτοντες ἐκ νέου ἐσκέπαζαν τὸ πρόσωπόν της. Καὶ ἐγὼ μὲν τὴν παρετήρησα ἐκθαμβος, ὁ δὲ συνταγματάρχης ἐξηκολούθει ἀδιακόπως τὴν διήγησιν δὲν ἐνθυμούμαι ποίας πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ὁποῖαν, ἐννοεῖται, δὲν ἤκουα. Τέλος πάντων ἐσιώπησα, καὶ παρατηρήσας ἀναμοιρόβως τὴν διεύθυνσιν τοῦ βλέμματός μου, μὲ εἶπε·

— Πρέπει νὰ σὲ παρουσιάσω εἰς τὴν γυναῖκά μου . . . Ἐλένη! Ἐλένη! ἀνέκραξε μὲ τὴν ἔντονον καὶ τραγεῖαν ἐκείνην φωνὴν ἡ ὁποῖα ἐτρόμαζε τοὺς ὑποδεεστέρους του.

Ἐστρεψα τὸ βλέμμα πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν αἱ δύο γυναῖκες διὰ νὰ ἰδῶ ποία τῶν δύο θ' ἀνεσκίρτα ἀκούουσα τὴν φωνὴν, ὡς ἀνασκιρτᾷ ὁ δέσμιος ἀκούων τὸν ἦχον τῆς ἀλύσεώς του· ἀλλὰ καμμία δὲν ἐκινήθη.

— Ἐλένη! Ἐλένη! ἐπανελάβεν ὁ συνταγματάρχης.

Τὴν φορὰν ταύτην, ἶδα ἐρχόμενον ὄρομαϊον, καὶ κρατοῦν φούρνῳ μίγδην εἰς τὰς ἀγκάλας του σωρὸν ἀνθῶν, τὸ ἀγγελικὸν πλάσμα τὸ ὁποῖον εἶχα τόσο θαυμάσει. Ἐκείνη ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ συνταγματάρχου.

Ἄμα ἰδοῦσά με ἐστάθη, ἠρυθρίασεν, ἀφῆκε τὰ ἄνθη της, καὶ ἔλαβεν ἦθος βαρὺ. Ἐγίνε δὲ οὕτως ὠραιότερα.

Ὁ συνταγματάρχης μὲ ἠνάγκασε νὰ προγευθῶ μετ'

αὐτῶν· ἡ δὲ Ἐλένη μ' ἐφιλοσοφῶνει μὲ ἀπειρον χάριν. Ἡ πρὸς αὐτὴν συμπάθειά μου πῦξανεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, καὶ ἐπροσπάθουν νὰ μαντεύσω ἀπὸ τὸ βλέμμα καὶ τὴν φωνὴν της τοὺς λογισμοὺς τῆς καρδίας της. Ἡ Ἐλένη ἦτον εὐδαμων· δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐμβατεύσει εἰς τὰ τοῦ κόσμου· ὅλα τὴν ἤρεσκον, καὶ ὅλα τῇ ἐδίδαν ἐλπίδας· εἰς ἕνα λόγον διέτρεξε ὅλον τὸ ἀμέριμον τῆς νέας ἡλικίας, καὶ δὲν ἐφοβεῖτο παντάπασι τὸν ἀστυρόν καὶ ψυχρὸν ἐκείνον ἄνδρα. Καὶ τῶνόντι, ἔχουσα καρδίαν τῶσφ ἀθῶαν καὶ καθαράν, τί θὰ ἐφοβεῖτο. Τὰ ἄσματα, ὁ γέλως, ἡ χαρὰ, ἰδοῦ ὅλη της ἡ ζωὴ! Οὔτε ὁ θεὸς, οὔτε οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐδύναντο νὰ τῇ ἀπαγορεύσωσι τὴν εὐκολὸν ταύτην εὐδαιμονίαν τῆς ὑπείας ἡ εἰκὼν ἠκτινοβόλει εἰς τὸ μέτωπόν της, ὡς ἀκτινοβόλει ὁ ἥλιος εἰς τὸν οὐρανόν.

Βλέπων αὐτὴν οὕτω πρὸς διατεθειμένην, ἀπέβαλα τὴν ἀκυσίαν θλίψιν ἣτις μὲ εἶχε κυριεύσει, καὶ εἶπα κατ' ἐμαυτὸν ὅτι βεβαίως ὑπάρχουσι τινες ψυχαὶ ἀπολαμβάνουσαι εὐτυχίαν ἀπλῆν, ἡσυχον καὶ γλυκεῖαν, ἣτις ἔχει τὰς πηγὰς της εἰς τὸν καθαρῶτερον οὐρανόν, καὶ διανύουσαι τὸ στάδιον τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ μέλῃ εἰς αὐτὰς οὔτε διὰ τὰς χαρὰς οὔτε διὰ τὰς λύπας τῆς ζωῆς. Ἡ νέα Ἐλένη, ἐστοχάσθη, θὰ ἦναι τοῦλάχιστον εὐτυχῆς, ζῶσα ἄγνωστος μακρὰν τοῦ κόσμου, οὐ τινος ἡ πνοὴ μαραίνει συχνάκις καὶ τὰ δροσερώτερα ἄνθη, καὶ σκοτίζει μὲ δίκρυα ἀλγυνὰ τὸ βλέμμα τὸ ὁποῖον ὑψόνεται πρὸς τὸν θεὸν ἢ χαμηλόνεται πρὸς τὴν γῆν.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ὁ συνταγματάρχης ἐμελλε νὰ ἱππεύσῃ· ἔφεραν λοιπὸν τὸν ἵππον του, καὶ ἡ Ἐλένη τὸν ἐπλησίασε, τὸν ἐχάδευσεν, ἐπαίξε μὲ τὴν χαίτην του, καὶ τὸν ἀμίλησε μὲ φωνὴν ἰδυμελῆ καὶ θαλεράν. Ἐπειτα, ἐνῶ ὁ σύζυγός της ἠτοιμάζετο νὰ τὸν κεντρίσῃ, ἀνυψώθη ἐπὶ τῆς ἀκρας τῶν ποδῶν της, ἔφερε τὸ μέτωπόν της πρὸς τὰ χεῖλη τοῦ συνταγματάρχου, καὶ μὲ κλαδίον πασχάλιας ἐμαστίγησεν ἰσχυρῶς τὴν πλευρὰν τοῦ ἵππου, ὅστις ἀνεχώρησεν ἐκδρομος, ἐνῶ αὐτὴ ἐξεκαρδίζετο γελῶσα.

Μετὰ μίαν ὥραν ἐπανελάβα τὴν πορείαν μου, ἀναπολῶν καὶ ἄκων τὴν ὠραίαν ἐκείνην νέαν δροσερὰν ὡς τὰ ἄνθη τὰ ὁποῖα ἔδρεπε. Διὰ τί ἄρα τὸ περιχαρὲς πρόσωπόν της, διὰ τί ὅλη ἐκείνη ἡ φαιδρὰ εἰκὼν τῆς ὁποίας αὐτὴ ἦτο τὸ κυριώτερον πρόσωπον, μ' ἐνέπλησεν ἰδεῶν θλιβερῶν; Διότι ἡ εὐτυχία της ἐκείνη δὲν εἶχε μέλλον· διότι ὁλόκληρος ἡ οἰκοδομὴ ἐθεμελιούτο ἐπὶ τοῦ λεπτοφυοῦς καλύμματός τὸ ὁποῖον ἐκρυπτεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς νέας ἐκείνης γυναικὸς καὶ τὸν κόσμον, καὶ αὐτὴν τὴν καρδίαν της.

Δύο ἔτη διέτριψα εἰς Ἰταλίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψα εἰς Γαλλίαν κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα· ὁ συνταγματάρχης προβιβάσθεις ὠνομάσθη στρατηγός, καὶ κατελέγη μετὰ τῶν ἐπιτελῶν τῶν Παρισίων. Τότε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μνήμην μου ἡ νέα Ἐλένη, τὸ φαιδρὸν καὶ ἀμέριμον ἐκεῖνο παιδίον οὐτινος ἡ ἐνθύμησις μ' ἐλύπει ἄλλοτε καὶ μὴ θέλοντα. Μ' ἐφαίνετο ὅτι τὴν ἐβλεπα ἀκόμη εἰς τὸν πολυαιθῆ

καὶ τερπνότατον κήπον της, τοῦ ὁποῖου τὰ λιγυσιμένα δένδρα τὴν ἐπροφύλατταν ἀπὸ τὰς φλογερὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ ὅτι ἤκουα τὴν φωνὴν τοῦ συνταγματάρχου καλοῦσαν αὐτὴν κατ' ὄνομα. Τὴν εἶλεπα ἀκόμη νέαν, ξανθὴν, φιλομειδῆ, παρουσιάζουσαν τὸ μέτωπον εἰς τὸν σύζυγόν της διὰ τὸ φιλήσθαι, ὡς μικρὰ τις νέα πρὸς τὸν πατέρα της.

Εἶθε! εἶπα κατ' ἑμαυτὸν, νὰ διατήρησες τὴν γαλήνην τῆς ζωῆς της, καὶ ν' ἀγνοῇ ἀκόμη τὴν καρδίαν της! Εἶθε, εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο παρελθόντων χρόνων, νὰ μὴν ἐδοκίμασεν οὔτε πόνους, οὔτε πληγὰς! Εἶθε νὰ ἦναι παντοτε ἀποία ἦτον, ἀμέριμνος, ἀπειρος καὶ ἀθώα.

Δυσκολευομαι νὰ σὲ εἰπῶ, φίλε μου, πόσον ἐταραττόμην, καὶ πόσον ἤμην ἀνήσυχος ὡσὰκις τὴν ἐσυλλογιζόμην. Καὶ ἐνῶ ἦτον ξένη σχεδὸν εἰς ἐμὲ, ἐσκοπτόμην δι' αὐτὴν ὡς ἂν ἦτον σύζυγος ἢ ἀδελφὴ μου. Ἐπροσπάθησα νὰ μανταύσω τί ἀπέγεινε, καὶ ἐχαίρομην καὶ ἐραβοῦμην συνάμα νὰ τὴν ἐξαναῖθῶ. Καὶ ὁμως, σὲ τὸ βεβαίῳ, κανὲν ἄλλο αἰσθημα ἢ ἀπλῆς συμπαθείας δὲν εἶχε διαγερεθῆ εἰς τὴν καρδίαν μου. Τὴν εἶχα ἰδεῖ πλησίον τοῦ ἀνδρός της τόσο ἀγνήν, τόσο ἀφελῆ καὶ τόσο ἀθώαν, ὥστε ἰερόσυλον θὰ ἐνόμιζα πᾶν ἄλλο αἰσθημα παρὰ τὸ ἀδελφικόν, "Ὅθεν, τὴν ἐπιστάσαν τῆς ἐπανόδου μου ἐξετάσας ἐπληροπορήθη πού ἐκχτοίκει ὁ στρατηγὸς Σαιγγεράν.

Ἡ οἰκία του εὗρισκετο εἰς μίαν τῶν γνωστοτέρων συνοικιῶν τῆς πόλεως. Εἰσερχόμενος διέβην διὰ τετραγώνου αὐλῆς, καὶ ἐβόησα εἰς πλατύτερον πρόδομον. Ἀγνοῶ διὰ τί ἐπεπόθησα τὰς πασχάλιας καὶ τὰ ἄλλα ἀνθη τοῦ μικροῦ κήπου τῶν Μαιτῶν. Πλὴν τούτου τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ οὐρανὸς ἦτον ζοφερός, λεπτὴ βροχὴ ἐπιπτεν ἀπὸ πρωίας, ἐνῶ τὴν τελευταίαν φράν καθ' ἣν ἶδρα τὴν Ἑλένην, ὁ ἥλιος ἦτον τόσο ὠραῖος καὶ τόσο λαμπρὸς, ὥστε καθωραΐζεν ὅλα τὰ πρόσωπα.

Ἐβόησα εἰς τὴν οἰκίαν οἱ θάλαμοι ἦσαν μεγάλοι, καὶ πολυτελῶς ἀλλ' ἀυστηρῶς, οὕτως εἰπεῖν, στολισμένοι. Παραπετάσματα πυκνὰ καὶ παχέα ἐμπόδιζαν τὸ φῶς τοῦ νὰ εἰσερχεται ἐλευθέρως εἰς τὰς αἰθούσας· ὅλα ἦσαν συμμέτρως τοποθετημένα, καὶ ἕκαστον ἐπιπλον ἐφαίνετο ὅτι ἦτον ἐκεῖ μᾶλλον δι' ἐπίδειξιν ἢ δι' ἀνάπαυσιν. Οἱ τάπητες ἦσαν μαλακώτατοι, καὶ ἐντὸς τινῶν γαστρῶν ἐκυπταν τὰς κορυφὰς τῶν ἀνθῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἡμιμαραμμένα στελέχη ἐφαίνοντο ἐπιποθεῶντα ὀλίγην γῆν καὶ ἥλιον· ἡ οἰκία ἦτον ψυχρὰ καὶ σκοτεινὴ. "ὦ! ἤμην βέβαιος ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀνάγκη νὰ ἐπιβάλλῃ τις εἰς τὴν Ἑλένην ὡς εἰς παιδίον σιωπῆν· ἡ νέα κόρη ἦτον σήμερον μεγάλη κυρία· δύο ἔτη εἶχαν παρέλθει.

Τέλος πάντων εἰσῆλθα καὶ εἰς τὸν τελευταῖον θάλαμον ὅπου ἐκάθητο ἡ κυρία. Ἐπειδὴ δὲ δὲν μὲ εἶχαν ἀναγγεῖλαι, αὐτὴ εἶπε οὔσα ἀσχολημένη, εἶτε μὲ προσέχουσα, δὲν μὲ ἤκουσεν ἐμβάντα. Ἐκάθητο τὴν φάχιν ἔχουσα πρὸς τὴν θύραν. Ὡραῖον παιδίον μανοπέτες ἔκειτο παρὰ τοὺς πόδας της ἐπὶ τοῦ τάπητος, παίζον μὲ τὰ χρυσὰ βραχιόλια τὰ ὁποῖα ἐκβαλοῦσα εἴδωκεν εἰς αὐτὸ ἢ μῆτηρ. Φοροῦσα μακρὸν ἐνδυμα

ἀπὸ μαῦρον μεταξωτὸν, ἦτον ἐξαπλωμένη εἰς πλατύτατον θρανίον, καὶ δὲν εἶλεπε τὸν υἱὸν της. Ἡ κεφαλὴ της ἐστηρίζετο εἰς τὴν χεῖρά της, καὶ τὸ φλέγμα της διευθύνετο ἀορίστως πρὸς τὸ παράθυρον, ὅθεν ἐφαίνετο ὀλίγον ὁ οὐρανός.

Τὸ ἐξωτερικόν της ἐδείκνυεν ἀθυμίαν· μ' ἐράνη ὅτι ἐτήκετο ἀπὸ πάθος κρύφιον, καὶ ἠσθάνθη συγκινηθεῖσαν τὴν καρδίαν μου. Ἐστάθην ἀκίνητος, καὶ τὴν παρετήρουν οὕτω πως κύπτουσαν τὴν κεφαλὴν, ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐγνώρισα ἄλλοτε τόσο ἀφροντίν, τῆς ὁποίας ἡ φωνὴ ἐπανελάμβανε φαιδρὰ ἄσματα. Δὲν ἐτραγώδει πλέον σήμερον, ἀλλ' ἐσκέπτετο. Ἐπροχώρησα ἐπὶ τέλους, αὐτὴ δὲ στρέψασα τὴν κεφαλὴν ἀνεσθηκώθη.

Ἐνόμισα ὅτι ὠνειρευόμην· διότι οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν τὴν ἀνεγνώριζαν πλέον. Ὑπέθεσα ὅτι ἦτον ἀδελφὴ της ἔχουσα καὶ ἄλλην ἡλικίαν, καὶ ἄλλον χαρακτῆρα.

Ἡ κόμησά Σαιγγεράν ἦτο εἰς ἄκρον ἰσχνή, καὶ τὸ ἄλλοτε εὐλύγιστον σῶμά της, ἐφαίνετο ὅτι μόλις εἶχε τὴν δύναμιν νὰ σταθῆ εὐθύ. Βεβαίως θὰ ἐπασχε τὸ ἀγγελικὸν πρόσωπόν της, ἦτον ὠχρόν· αἱ παρειαί της εἶχαν τὸ αὐτὸ χρῶμα τοῦ μετώπου της, οἱ πάλαι ζωηροὶ καὶ γλαυκοὶ ὀφθαλμοί της ἦσαν μαλακοὶ καὶ ἀπλανεῖς, καὶ συγκεκολλημένα σχεδὸν τὰ πρὶν φιλομειδῆ χεῖλη της, αἱ δὲ ἄκραι αὐτῶν, κλίνουσαι πρὸς τὰ κάτω, ἀνεδείκνυαν τὴν φυσιογνωμίαν της ὡσανεὶ πενθοῦσαν.

"ὦ φίλε μου! ἐὰν εἶλεπας τὸ νέον ἐκεῖνο πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ὁμως ἦτον τόσο περίλυπον, τὸ πάθος ἐκεῖνο τῆς καρδίας της τὸ ὁποῖον ἠλλοίωσε τὸν χαρακτῆρά της, σὲ βεβαιώνω ὅτι θὰ ἠσθάνεσο, ὡς κ' ἐγὼ, δακρύνοντας τοὺς ὀφθαλμούς σου. Μὲ ἠτένισεν ὀλίγον χωρὶς νὰ μὲ γνωρίσῃ, καὶ μετὰ μικρὸν ἐδοκίμασε νὰ χαμογελάσῃ καὶ εἶπε σιγαλὰ·

— "Α! ἐνθυμοῦμαι! . . . Εἰς τὰς Μέτας, εἰς τὸν κήπον, πρὸ δύο ἐτῶν, μίαν ὠραίαν ἡμέραν τῆς ἀνοίξεως.

— Ναι, κυρία, ἀπεκρίθη. Φθάσας πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, ἐσπευσα νὰ ἔλθω νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς ὑγείας σης καὶ τῆς τοῦ Κ. Σαιγγεράν. Ἐμαθα μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν ὅτι ὠνομάσθη στρατηγός.

Ἐψιθόρισε λέξεις τινὰς ἀσημάντους, καὶ μετὰ ταῦτα μετέβημεν εἰς ἄλλας ὁμιλίαις. Ἐπραττεν οὕτω χρεὸς εὐγενείας, ἀλλὰ τὸ ἐπραττε μὲ ἀπειρον δυσκολίαν, ἐνῶ ἐγὼ δὲν τὴν ἤκουα ἀλλὰ τὴν εἶλεπα. Ἠγωνιζόμην νὰ μαντεύσω τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀλλοιώσεως εἰς τόσο βραχὺ διάστημα, ἀλλ' ἀόριστοι ἦσαν οἱ συμπερασμαί μου.

Τὴν ἡρώτησα ἐὰν ἠσθένησεν, αὐτὴ δὲ μὲ ἀπεκρίθη ὄχι. Ἐπειτα ἀνακύψασα ἐτραύλισε τὰς λέξεις ταύτας· ναι, ὀλίγον ἐπασχε, ἤμην ἀδύνατος, καὶ ἠλλαξεν ὁμιλίαν. Παρετήρησα τὸ βρέφος της, ἦτον εὐρωστον καὶ ζωηρόν, καὶ ἐπομένως δὲν εἶδεν κάμμιν ἀφροντίν ἀνησυχίας εἰς τὴν μητέρα του. Μήπως ὁ στρατηγὸς ἀνέπτυξε τὸν ἀπότομον καὶ τραχὺν χαρακτῆρά του, καὶ καθυπέβαλεν ὑπὸ τὸν σιδηροῦν ζυγὸν του τὴν νέαν

ἐκείνην κεφαλήν; Ἡ ἰδέα αὐτὴ μ' ἐφάνη ἢ μᾶλλον πιθανή, καὶ, ἂν καὶ λυπηρὰ, δὲν προσῆπτε κἀνένα μῶμον εἰς τὴν ἀγνότητά τῆς γυναικὸς ἐκείνης.

Ἦλθε καὶ ὁ στρατηγός. Μ' ἔπεινε τὴν χεῖρά του μὲ πολλὴν εὐμένειαν, καὶ μετὰ ταῦτα προχωρήσας πρὸς τὴν γυναῖκά του ἐφίλητε τὸ μέτωπόν της μὲ στερογνὴν ἥτις μὲ καπέπληξε. Τὴν ἐπέπληξε διότι δὲν ἐξῆλθεν, ἐξεφρασε λύπην διότι ἐπέμεναν οἰκουροῦσα, καὶ ἠγανάκτει διότι ἔχων ἀπείρους ἐργασίας, ἔμενε πολὺν καιρὸν μακρὴν αὐτῆς. Ἐάν λοιπὸν ἡ Ἐλένη ἠγάπα τὸν σύζυγόν της, θά τὸν ἠγάπα βεβαίως τότε ὅτε ζῶν πλησίον της ὁ ἀπότομος ἐκεῖνος στρατιώτης ἐγεινεν ἠπίος καὶ προσηνής.

Ἐποσοῦτω τὰ πάντα μ' ἐφαίνοντο μεταβληθέντα εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην. Οὐδ' ἡ Ἐλένη ἦτον ἢ γυνὴ τὴν ὁποίαν εἶχε γνωρίσει, οὐδ' ὁ στρατηγός ὁ ἴδιος ἄνθρωπος ἢ ἄκαμπτος καὶ σχεδὸν ἀγρία φύσις του εἶχε λυγισθῆ εἰς ὠπίον τῆς ἀθινοῦς ἐκείνης κόρης. Ἀλλ' εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο ἐτῶν, ἡ κόμη τοῦ στρατηγοῦ ἐλευκάνθη ἐξ ὀλοκλήρου· ὥστε αὐτὸς μὲν θά ἠγάπα ὡς πατὴρ, ἐκείνη δὲ ὡς θυγάτηρ.

Ἡ συνομιλία ἔγεινε μετ' ὀλίγον οἰκειότερα· ὁ στρατηγός μ' ἐδείξεν ἐπαίρομενος τὸν υἱὸν του, τὸν ἐθεώρει ἤδη ὡς στρατηγόν, καὶ ἔχαιρε προσαρτῶν εἰς τὸ στῆθος τοῦ βρέφους τὰ παράσημά του. Ἐπειτα μὲ ὠμίλητε περὶ τῶν Παρισίων, περὶ τῶν διασκεδάσεων τοῦ χειμῶνος, καὶ περὶ τῶν χορῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἐλαμψε καὶ ἐθαυμάσθη ἡ Ἐλένη του· ὠμίλησε δὲ μὲ ζέσιν νέου. Ἡ δὲ Ἐλένη ἐμειδίασε μὲ μειδιάματα ὑλισερῶν.

Μετ' ὀλίγον ἐσηκώθη διὰ τὰ ἀναχωρήσω. Ἐνῶ δὲ ἠτοιμαζόμην ν' ἀνοίξω τὴν θύραν, ὑπηρέτης τις εἰσελθὼν ἀνήγγειλε τὸν κόμητα Ὀσμόνδιν Σερινιῦ, ὑπασπιστὴν τοῦ στρατηγοῦ· οὗτος ἦτον νέος ὠραῖος καὶ ὑψηλός, μακροκόμητος καὶ ὑπώχρος. Ἐχαιρέτων ἀκόμη τὴν κυρίαν Σαιγγερῶν ὅταν ἠκούσθη τὸ ὄνομά του.

Ἡ Ἐλένη ἀνεσκήρτησεν ἀμέσως· αἰφνης ἀνέβη μικρὸν ἐρυθρῆμα εἰς τὸ ὄχρον μέτωπόν της, καὶ ἀνεπαίσθητός τις κλόνος συνετάραξε τὸν ἀθηνῆ οργανισμόν της. Κανείς δὲν θά τὸ παρετήρει· ἀλλ' ἐγὼ . . . ἐγὼ . . . προσθάνθη καὶ ἐμάντευσα. Ταλαίπωρος Ἐλένη! εἶπον καταβαίνων ταχέως.

Οἶμοι! . . . ἔμαθα λοιπὸν τὸ μυστικὸν τοῦ πάθους καὶ τῆς ὠχρότητος τῆς νέας· ἡ ταλαίπωρος! . . . ἡ ἠγάπα τὸν κόμητα Σερινιῦ, ἡ ἐφοβοῖτο νὰ τὸν ἀγαπήσῃ. Πῶς τοῦτο συνέβη; τὸ ἔμαθα ὕστερον ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας λεπτομερείας τῆς ἱστορίας της. Σὲ εἶπα, φίλε μου, ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ νέα αὐτῆ σύζυγος· ὑπῆρξεν ἀθάνα καὶ εὐτυχής, ἠγνοεῖ τὰ ἐγκόσμια, διῆγε ζωὴν παιδικὴν, καὶ ἦτον ὀλοτελῶς ἀπερωμένη εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ βρέφους τὸ ὁποῖον ἐκούλιετο εἰς τοῦ πόδας της καὶ ἐδοκίμαζε νὰ τὴν ὀνομάσῃ μητέρα. ἠγνοεῖ ὅλα τὰ ἄλλα αἰσθήματα, ὅλας τὰς ἄλλας διασκεδάσεις, ὅλας τὰς ἄλλας εὐτυχίας, οὐδ' ἐγνώριζε τὰ φλογερὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα πολλοὶ χύνουν μόνον καὶ σιωπηλοί. Ἐξῆ, διὰ νὰ εἶπω οὕτω, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, μεταξὺ τῆς εὐτυχίας τῶν ἀγγέλων καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν ἀνθρώπων· ἐγάλα, ἐτραγώδει, ἐδρεπε-

ἄνθη, ἦτον εὐθυμος ὡς παιδίον, καὶ ἐραστρία ὡς μήτηρ· Ὁ γέρον ἐκεῖνος ὅστις χάριν αὐτῆς ἐξήμερωσε τὴν πρώτην φύσιν του, ἦτον προστάτης, φίλος της· καὶ εἰς αὐτὸν, καθὼς καὶ εἰς τὸ ἄστέκνον της εἶχε συγκεντρώσει ὅλους τοὺς λογισμούς της. Ἀλλ' ἦλθεν εἰς Παρισίους καὶ νέος τις, ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ, εὐρίσκεται ἀδικόπως πλησίον της, ὄρχεται εἰς τὴν οἰκίαν της διὰ λόγους ὑπηρεσίας· ἦσαν καὶ οἱ δύο παιδιά, καὶ ἐμάντευσαν ἀμειδίως τὰς καρδίας των. Καὶ οἱ δύο ἀνέφριξαν ὅταν ὁ αἰφνίδιος ἐκεῖνος λογισμὸς εἰσεχώρησεν εἰς τὴν ψυχὴν των, ἐπειδὴ δὲν εἶδον ν' ἀποφύγουν τὸν κίνδυνον. Ἐξῆσαν λοιπὸν οὕτω πολλοὺς μῆνας, φοβούμενοι ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἀνήσυχτοι καὶ τεταραγμένοι, διότι καὶ οἱ δύο εἶχαν τὸ προκίσθημα τὸ ὁποῖον προηγεῖται τῆς δυστυχίας ἢ τοῦ σφάλματος. Ὁ Ὀσμόνδης ἔγεινε μελαγχολικός καὶ κατηφής, ἡ δὲ Ἐλένη ὠχρὰ καὶ σύννου. Ἀλλ' οὔτε λέξις, οὔτε βλέμμα, οὔτε νεῦμα δὲν ἐμόλυνε τὴν τιμὴν τῶν δύο τούτων νέων, πασχόντων ἐν σιωπῇ.

Καὶ ἐκεῖνος μὲν εἶχε θέλησιν, αὐτὴ δὲ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν· ἀλλὰ τὸ κελῶδιμά της ἐσίγησεν, ἡ χαρὰ ἐπέβη εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ τὸ μειδιάμα ἀπεσκήρτησεν ἀπὸ τὰ χεῖλη της. Ὅταν ἐπεριδιάβαζε τὰ ἄνθη ἔπειναν πρὸς αὐτὴν τοὺς μυριπνόους κάλυκας των, ἀλλ' ἡ χεὶρ της δὲν τὰ ἐδρεπε πλέον. Αἱ πρὸς Θεὸν προσευχαί της ὅν ἦσαν πλέον αἱ αὐταί, καὶ αἱ χεῖρές της ὑψόνοντο τρέμουσαι πρὸς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ τὸν ζητήσουν προστασίαν καὶ ἄσυλον. Ὡ φίλε μου! ἦτον ἀξιολύπητος ἢ ταλαίπωρος Ἐλένη, εὐρεθείσα οὕτω πῶς ἐν μέσῳ κινδύνων καὶ θλίψεων. Ὅταν ἡ νόσος δὲν θεραπεύεται προσδαύει εἰς τὸ γέρον.

Ὁ Σερινιῦ εἶχε ψυχὴν εὐγενῆ καὶ εὐθείαν· ἠγάπα δὲ τὴν Ἐλένην, διότι ὁ ἔρως δὲν ἐξαρτᾶται οὔτε ἀπὸ ἡμᾶς οὔτε ἀπὸ τὴν θέλησίν μας, καὶ διότι δὲν ἔχομεν ἐπ' αὐτοῦ καμμίαν ἐξουσίαν· καὶ τὴν ἠγάπα ἀσκόπως, οὕτως εἶπειν, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ποῦ θά τὸν ἔφερον ὁ ἔρως του. Ἀλλ' ὁ ἔρως του τὸν ἔφερον εἰς βάραθρον, καὶ αὐτὸς ἔπασχε σιωπῶν, διότι ἐμάντευσε τὴν Ἐλένην, καὶ τὴν ἠγάπησε μὲ καθαρότητα καὶ μὲ τιμὴν. Ἐγκλημα εἰθεώρει τὸ νὰ προσπαθήσῃ νὰ παρασύρῃ τὴν ὠραῖαν ἐκείνην νέαν κατὰ τε τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ψυχὴν, εἰς τὸ νὰ λησμονήσῃ τὸ ἱερώτερον χάριος της. Ἐνθυμεῖται ὅτι καὶ ὁ πατὴρ του εἶχε τὴν κόμην λευκὴν, καὶ ἐσάθετο ἔτι μᾶλλον τὸν στρατηγὸν Σαιγγερῶν.

Ἐποσοῦτω καθ' ἐκάστην παρευρίσκοντο εἰς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ οἱ δύο, πολλάκις δὲ καὶ μόνον· καὶ αἱ δυνάμεις τῆς Ἐλένης παλαιούσης, καὶ δαινοπαθοῦσης, ἐξῆντλουόντο ἀδιακόπως.

Μίαν ἐσπέρην ὁ στρατηγός ἠγοπόρησε νὰ ἐπιστρέψῃ· ὁ δὲ Σερινιῦ ἐλθὼν καὶ ἰδὼν μόνην τὴν Ἐλένην, ἐστάθη εἰς τὸ κατώφλιον διατάζων ἐάν ἔπραπε νὰ ἐμῆθ'· ἀλλ' ὁ ὑπηρέτης τὸν εἶχεν ἤδη ἀναγγεῖλει. Εἰσελθὼν ἐχαιρέτισε τὴν κυρίαν καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν ἄλλην ἀκρὰν τῆς ἐστίας· ἠθέλησε νὰ ὀμιλήσῃ περὶ πραγμάτων ἀδιαφόρων, ἀλλ' οἱ λόγοι ἐξέπνεον εἰς τὰ χεῖλη του, διότι δὲν εἶδεν παρὰ τὸ ὠραῖον πρόσωπον τῆς Ἐλένης, ὠχρὸν ἀλλὰ γαλήνιον, ἐχούσης τὰ βλέμα-

ματα προσπλωμένα εις τὸ τέκνον τῆς τὸ ὅποιον ἐκρά-
τει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, καὶ σκεπτικῆς. Ἡ δοκιμα-
σιὰ ἦτον βεβαίως πολλὰ δεινὴ, καὶ ἰδρῶς φλογερὸς
ἔρρεν ἀπὸ τὸ μέτωπόν του.

Ἄλλ' εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἑλένης τί συνέβαινε τό-
τε; Ποία ἐμπνευσις θεία ἦλθε τὴν κρίσιμον ἐκείνην
ῥαυτὴν εἰς βοήθειάν τῆς; Πῶθεν ἐδανείσθη τὴν δύ-
ναμιν καὶ τόπον θάρρους; Ὅποιαν προσευχὴν ἀπεύθυνε
εἰς τὸν Θεόν; Τοῦτο ἦτον ἴσως μυστήριον, ἴσως δὲ καὶ
δι' αὐτὴν τὴν ἰδίαν. Ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν
νέον, καὶ τὸ μέτωπόν τῆς ἠκτινοβόλει ἀγνότητα ἀρ-
ρήτων. Μεγαλοπρεπῆς ἦτον ἡ θλίψις τῆς, καὶ γαλη-
ναία ἡ καρτερίαις τῆς.

— Κύριε Σερινῶ! ἀνέκραξεν.

Ὅταν ὁ νέος ἤκουσε τὴν φωνὴν ταύτην ἀνεσκίρ-
τησεν ὡς ἂν τὸν ἐξύπνισεν αἰφνίδιος κρότος βαθέως
ὑπνώτωντα. Ἀνύψωσεν ἐπίσης τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀ-
παντήσας τὸ παρθενακὸν ἐκείνο πρόσωπον, ἦνωσε τὰς
χεῖρας· μὴ τολμῶν δὲ νὰ γονατίσῃ ἐστικώθη.

Ἡ Ἑλένη ἐπανελάβε·

— Κύριε Σερινῶ! μὲ ἀγαπᾶς καὶ ἐγὼ . . . ὁμοίως.

Ὁ Ὀσμῶνδος ἀφῆκε φωνὴν εὐδαιμονίας καὶ ἐκπτά-
σεως, καὶ ἠθέλησε νὰ κάμῃ τι κίνημα· ἀλλὰ τὸ βλέμ-
μα τῆς Ἑλένης, διατηρούσης πάντοτε ἦθος γαλήνιον
καὶ εὐγενές, τὸν προσήλωσεν εἰς τὴν θέσιν του. Καὶ
ἐκείνη ἐξηκολούθησε·

— Πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃς ἀπὸ ἐδῶ· διότι ὀλόκλη-
ρος ἡ ὑπαρξίς μου εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὰ πρὸς τὸν
σύζυγόν μου χρέη μου, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην μου πρὸς
τὸ τέκνον μου. Πρέπει νὰ χωρισθῶμεν· διότι ἐάν μεί-
νῃς ἐδῶ θ' ἀποθάνω.

— Ἑλένη! ἀνέκραξεν ὁ νέος μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Ὁ ἀναχωρήσῃς λοιπόν; εἶπεν ἐκ νέου διχκόψα-
σα τὸν λόγον του ἡ Ἑλένη.

— Θὰ ὑπακούσω εἰς τὰς διαταγὰς σου, ἀπεκρίθη
μὲ σιγαλὴν φωνὴν ὁ Ὀσμῶνδος.

— Εἰς τὴν παράκλησίν μου, ἐπρόσθεσεν ἡ Ἑλένη.

Καὶ ἐπανελάβε τὰς λέξεις ταύτας. «εἰς τὴν πα-
ράκλησίν μου,» μὲ φωνὴν ἰκετικὴν καὶ περίλυπον.

— Ὀσμῶνδε! ἐξηκολούθησε, βλέπεις ὅτι δὲν ἐδί-
στασα νὰ σε εἰπῶ ὅτι ἐπάσχα, διότι ἡ εἰσαὶ εὐγενὴς
καὶ τίμιος, καὶ τότε θὰ μ' ἐννοήσῃς, ἢ, ἐάν δὲν εἶται
τοιούτος, εἰμφορὶς νὰ μείνῃς, καὶ τότε δὲν εἰσαὶ ἐ-
πίφοβος . . . Ἐπικατάρτος ἦταν ἡ ῥαυτὴ καθ' ἣν ἐμ-
βῆκες εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν· ναί, ἐπικατάρτος, διότι
ἐγὼ ἐκ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου δὲν ἐγνώριζα πα-
ρὰ μόνον τὴν λευκὴν κόμην τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὰς
αὐστηρὰς νοθεσίας τῶν καλογραφεῶν. Ἦλθες γὰρ καὶ μὲ
ἀπεκάλυψες ζωὴν νέαν. Διήγειρες εἰς τὴν καρδίαν μου
αἰσθήματα τὰ ὅποια δὲν ἐνόησα κατὰ ποῦτον, ἀλλ'
ἐπειτα ἐστερήθην καὶ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν
μου, ἐστερήθην τὴν ἀφροντισίαν καὶ εὐθυμίαν μου,
δὲν μ' εὐχαριστεῖ πλέον τίποτε. Ἦμην μελαγχολικὴ
χωρὶς νὰ ἐννοῶ διὰ τί· παρατήρησα ὅτι ἡ ταραχὴ
μου ἤρξανεν ὅταν ἦσο παρῶν, ἡ καρδίαι μου ἐξωγοῦτο,
καὶ μ' ἐφαίνετο ὅτι τὸ αἷμα ἐπάγωνεν εἰς τὰς φλέ-
θας μου. Ἰδὼ τότε ὅτι σὲ ἠγάπων, καὶ μ' ἐκυρίευ-
σε φόβος.

Κατανυκτικὴ ἦτον ἡ ἀφελὴς αὕτη ὁμολογία, καὶ
σπαραξικάρδιοι οἱ γλυκεῖς καὶ ἀληθεῖς λόγοι οἱ ἐξερ-
χόμενοι ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς· ὁμοιάζον ἐξομολόγησιν.
Ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἤκουεν, ὑπῆρχε καὶ ὁ
Θεός, ὁ ὅποιος ἤκουεν ἐπίσης. Πρῶτη αὕτη, μεταξὺ
σιγῆς ἐσιστήσας, εἶπε «μὲ ἀγαπᾶς,» ἀλλ' ἡ βραχεία
αὕτη φράσις καταδείκνυεν ὅλην τὴν ἀγνότητα τῆς
ῥαυτῆς ψυχῆς τῆς, καὶ ὅλην τὴν γαλήνην τῆς καρτε-
ρίας συνειδήσεώς τῆς.

Ὁ Ὀσμῶνδος τὴν ἠτένιζε, καὶ δάκρυα ἔρρεαν ἀπὸ
τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἡ Ἑλένη τὸν ἶδε καὶ εἶπε·

— Κλαίεις Ὀσμῶνδε; Πρέπει λοιπόν νὰ σε διδά-
ξῃ μία γυνὴ μὴ παθοῦσα ποτὲ, νὰ ἦσαι γενναῖος καὶ
καρτερικὸς εἰς τὰς λύπας; Ἀναχώρησε! ὁ Θεός προσ-
διώρισε τὴν τύχην ἑνὸς ἐκάστου, καὶ δὲν ἔχομεν δι-
καίωμα νὰ τὴν ἀλλάζωμεν. Ὁ Θεός μ' ἐδῶκε πλησίον
ἑνὸς γέροντος διὰ νὰ τὸν ἀγαπῶ ὡς θυγάτηρ καὶ νὰ
τὸν σέβωμαι ὡς πατέρα. Ὀλόκληρος ἡ ζωὴ μου εἶναι
ἀφωσιωμένη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν μου. Θὰ
παρελθῃς, Ὀσμῶνδε, ἐνώπιόν μου, ὡς ἄνειρον, ἀλλὰ
τὴν ἐνθύμησίν σου θέλω διατηρήσει χωρὶς νὰ εἶμαι ἔ-
νοχος ἢ δυστυχῆς. Ὑγίαινε!

— Ναί! ὑγίαινε! ἐπανελάβε ὁ Ὀσμῶνδος σρογ-
γίσας μὲ τὴν χεῖρά του τὰ δάκρυά του· εἶσαι καθαρὰ
καὶ ἀμώμητος ὡς ἄγγελος, καὶ ἡ καρδίαι μου ἦλθε
πρὸς σὲ ὡς ὑπάγει ὁ ἄρρωστος εἰς τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡ-
λίου. Ναί, Ἑλένη, σὲ ἀγαπῶ, καὶ τώρα ὅτε θ' ἀ-
ναχωρήσω, τολμῶ νὰ σε τὸ εἰπῶ κατὰ πρόσωπον·
ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη αὕτη καὶ τὰ λόγια ὅσα μὲ εἶπες,
θὰ μὲ χρησιμεύσουν ὡς φυλακτήριον ἐφ' ὅλης μου
τῆς ζωῆς. Θὰ ἐξευγενίσῃς τὴν ψυχὴν μου, θὰ μὲ ὑ-
ποστηρίξῃς εἰς τὰς δευτέρας δοκιμασίας εἰς τὰς ὅποιαις
ἐνδέχεται νὰ μὲ ῥίψῃ ὁ Θεός. Τὸ ὄνομά σου καὶ ἡ μνή-
μη σου θὰ ἦναι πάντοτε μαζὴ μου ὡς δύο πτέρυγες
ἀγγέλου φύλακος. Ἄφες, ἄφες νὰ τρέξουν τὰ δάκρυά
μου· διότι ἀπὸ τὴν λύπην μου ἀντλῶ ὅλην τὴν δύ-
ναμιν καὶ ὅλον τὸ θάρρος μου. Ἑλένη! αὔριον θ' ἀ-
ναχωρήσω, θὰ φύγω μακρὰν ἀπ' ἐδῶ. Αὔριον, Θεοῦ
θεληντος, θ' ἀνοκτῆσῃς τὴν γαλήνην σου πλησίον
τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ τέκνου σου· αὔριον δὲν θὰ μὲ ἐν-
θυμησῃς πλέον παρὰ ὡς ἐνθυμεῖται τις φίλον του.
Ἄλλ' ἐγὼ . . . ἐγὼ θὰ λέγω· ἠγαπήθην ἀπὸ τὴν ἀγ-
γελικὴν ἐκείνην ψυχὴν.

Ἡ Ἑλένη ἤκουε σιωπῶσα.

— Ναί, ἠγαπήθης, εἶπε μὲ φωνὴν χαμηλὴν, ὡς
ἀγαποῦν οἱ δυστυχεῖς διὰ νὰ πάσχουν! . . .

Ὁ Ὀσμῶνδος τὴν ἐπλησίασε, καὶ τὸ πρόσωπόν του
ἦτον ὀλιγώτερον ὠχρὸν.

— Δός με τὴν χεῖρά σου, Ἑλένη, εἰς σημεῖον ἀ-
πογαριστικοῦ καὶ ἐνθυμήσεως. Θὰ ἐνταμωθῶμεν
ἀπ' ἀλλήλων ποτέ;

— Ἐάν ὄχι εἰς τὴν γῆν, ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη. Βε-
βαίως εἰς τὸν οὐρανόν.

Καὶ σηκωθείσα ἐπίσης, ἔτεινε βραδέως τὴν χεῖ-
ρα πρὸς τὸν Ὀσμῶνδον, ὅστις ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν
ἐπ' αὐτῆς.

— Ὑγίαινε, εἶπεν ἀναχωρῶν, ὑγίαινε! . . .

Ἐνταῦθα διέκοψα τὴν ὁμιλίαν μου, καὶ εἶπα εἰς τὸν Ρεῦθάλ.

— Ἡ τετάρτη πράξις ἤρχισεν ἀργότερα σὲ διηγούμαι καὶ τὰ λοιπὰ.

— Διὰ τί ἀργότερα ; μὲ ἀπεκρίθη· τὴν σὲ παρακαλῶ, τί μᾶς μέλει διὰ τὴν τετάρτην πράξιν ;

— Βλάσφημε καὶ Βάνδαλε ! ἀνερώνηται ἔργεσαι ἀπὸ τὴν Μεξικὴν, καὶ λαλεῖς οὕτω διὰ τὴν τετάρτην πράξιν τῶν Ὑγερότων ! Κατ' εὐτυχίαν εἶμεθα μόνοι· διότι ἂν σὲ ἤκουε κανεὶς, θὰ κατεστρέφεσο διαπαντός. Τὸ κατ' ἐμὲ θίλω νὰ τὴν ἀκούσω καὶ σὲ ἀφίνω.

— Καὶ ποῦ θὰ συμπαραυρεθῶμεν ἐκ νέου ;

— Ἐδῶ, εἰς τὸ τέλος τῆς πράξεως.

— Ὑπαγε λοιπὸν ν' ἀκούσης τοὺς Ὑγερότους, μὲ εἶπεν· ἐγὼ δὲ θὰ ὑπάγω νὰ τὴν ἰδῶ καὶ νὰ τὴν οἰκτείρω.

Μόλις ἐτελείωσεν ἡ πράξις, καὶ ἐπανῆλθα [ὅπου ἦμην καὶ πρὶν. Ὁ Ρεῦθάλ μ' ἐπερίμεναν.

— Εὐχαί ! ἀνέκραξεν ἐφοδούμην μήπως δὲν ἔλθης ! ὦ φίλε μου ! Πόσον μ' ἐφάνη περίλυπος καὶ δυστυχῆς καθ' ὅλην τὴν τετάρτην πράξιν ! Τὴν ἐβλεπα ἀδιακόπως ἦτον πλέον χλωμῆ, τὸ σῶμά της ἐφαίνετο ὅτι ἐρρισε, καὶ αἱ χεῖρές της ἦσαν ἠνωμέναι ὡς ἂν ἤθελε νὰ προσευχηθῆ.

— Ἐλα νὰ καθήσωμεν, εἶπα εἰς τὸν Ρεῦθάλ. Ποῦ ἀρῆκα τὴν διήγησίν μου ;

— Ὁ Ὀσμόνδος εἶχεν ἀναχωρήσει . . .

— Ναί, καὶ ἡ Ἑλένη ἔμεινε στηριζομένη εἰς τὴν ἐστίαν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα ξηρούς καὶ ἀπλανεῖς ἀλλ' ἡ ὠχρότης της ἦτον μεγίστη. Ὅστις ἤθελε τὴν παρατηρήσει ὀλίγον μόνον θὰ ἐνόησε πόσον φρικώδης ἦτον ὁ πόνος τῆς καρδίας της, καὶ ὅτι προσποιητὴ ἦτον ἡ ἐξωτερικὴ ἐκείνη ἀταραξία. Ἐκράσθη ἕωσού ἐπαυσε καὶ ὁ κρότος αὐτὸς τῶν βημάτων τοῦ νέου, ἐρρίψεν ἀνήσυχον καὶ λυπηρὰ περὶ αὐτὴν τὰ βλέμματά της, καὶ καλύψασα τὸ πρόσωπον μὲ τὰς δύο χεῖρές της, ἐκλαυσε πικρῶς. Τὴν ὥραν ἐκείνην καθ' ἣν εὐρίσκετο μόνη, ἡ γενναϊότης καὶ τὸ θάρρος της τὴν ἐγκατέλιπον· δὲν ἦτον πλέον ἡ ἰδία ἐκείνη γαληνιαία καὶ ἀτάραχος γυνή, τῆς ὁποίας οὐδὲ μία λέξις δὲν ἐπρόδιδε τὴν ταραχὴν, τὴν ὁποίαν ὑπεστήριζεν ἡ ἀκλόνητος ἰδέα περὶ τῶν χρεῶν της καὶ ἡ καθρότης τῆς συνειδήσεώς της !

Ἐκάθησε μηχανικῶς, καὶ ἀνέκραξε· — Θεέ μου ! Θεέ μου ! Ἐπειτα ἐκυψεν, ἀνεσῆκωσε τὸ τέκνον της τὸ ὁποῖον ἐπύκζε κυλιόμενον, καὶ προσηλώσασα ἐπ' αὐτοῦ τοὺς ὕγρους ὀφθαλμοὺς της·

— Ταλαίπωρον τέκνον ! εἶπε περιπτυχθεῖσα αὐτὸ. σὺ εἶσαι ἡ μόνη χαρὰ καὶ ἡ μόνη εὐτυχία μου ! ὦ ! μείνε εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός σου ! Στρέψε πρὸς αὐτὴν τὸ καθαρὸν καὶ ζωηρὸν βλέμμα σου ! Σὺ μόνον ἠμπορεῖς νὰ δώσης εἰς αὐτὴν δύναμιν διὰ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ὑπομένῃ πάτχουσα ! Ναί, γλυκὴ καὶ ἀθῶον πλάσμα, ἐξάπλωσε τὰς μικρὰς σου χεῖρας, διὰ νὰ τὰς φιλήσῃ, καὶ νὰ τὰ ἐνώσῃ μὲ τὰς ἐδικὰς της διὰ νὰ προσευχηθῆ. Τέκνον μου, πρὸ ὀλίγου μ' ἐδίδες θάρρος, τὴν σὲ διδεις καὶ καρτερίαν. Σὺ εἶσαι δύναμις καὶ ζωὴ τῆς μητρός σου.

Τὴν ὥραν ἐκείνην εἰσελθὼν ὁ στρατηγός,

— Εἶσαι μόνη, Ἑλένη ; ἠρώτησεν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΚΑΘΟΛΙΚΟΝ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

ΤΩΝ

ΑΘΗΝΩΝ.

— 0 —

Ἄν τις ξένος ἐμελέτα ἐκ τῶν πολιτικῶν μας ἐπιμερίδων καὶ οὐχὶ ἐξ αὐτοψίας τὴν κατάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι πολλὰ στρεβλὴν ἰδέαν ἤθελε σχηματίσει περὶ αὐτοῦ. Διὰ τί δέ ; Διότι τὰ πολιτικὰ πάθη εἶναι τόσον σφοδρὰ παρ' ἡμῶν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἄλλως μετρίους, ὥστε δὲν δύνανται εὐκόλως οἱ τὰ τῆς ἡμέρας γράφοντες νὰ προσέξωσι καὶ εἰς ἄλλο τι παρὰ τὸ χρεῖζον διορθώσεως εἰς τὴν ὑψηλὴν πολιτικὴν, καὶ εἰς ἄλλο τι παρὰ τὸ ἀξίον ἀυστηρᾶς κατακρίσεως εἰς τὴν χαμηλὴν διοικητικὴν ἐπιστήμην. Πολλὰ διὰ τοῦτο τῶν ὑπαρχόντων ἢ τῶν λεληθότως ἀναφαινομένων καλῶν, μάλιστα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πρωτεύουσῃ, μένουσιν ἀπαράτηρα καὶ ἀνεκτίμητα. Καὶ ὁμως ὑπάρχουσι. Δὲν κράζουσι βέβαια γεγωνοῖα τῇ φωνῇ, δὲν φέγγουσι τόσον, ὅσον ὁ ἥλιος, ὁ ἐκδιάζων τὴν ἐκυτοῦ πρόσοψιν καὶ ἀπὸ μέρους τῶν σφοδρὰ ἀδιαφόρων ἀνθρώπων. Ἄλλ' ὁμως πρόκεινται τὰ οἰαδήποτε ταῦτα καλὰ, τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἡμεῖς σήμερον κατὰ νοῦν, κινουντες ἐνταῦθα τὸν κάλαμον, πρόκεινται μετριοφρόνως εἰς πᾶν εὐαίσθητον ὄμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπαξιοῖ νὰ τὰ προσβλέψῃ καὶ μίαν κἂν στιγμὴν. Ἄς μὴ τ' ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ ὑλάχιστον παραπονεμένα· ἄς τὰ ἀξιῶσωμεν ἐνὸς βλέμματος. Θέλουσι κάπως καὶ αὐτὰ, ὡς καὶ ἡ καλλονὴν ἔχουσα σεμνὴ παρθένος, νὰ μὴ μένωσιν ἀπαράτηρα. Ἄν δὲ ἡ ἐδικὴ μας πρὸς αὐτὰ προσοχὴ εἶναι μικρὰ διὰ τὴν τὸν κόρον γεννώσαν συνήθειαν, ἄς προμηθεύσωμεν εἰς αὐτὰ ἄλλους, εἰ δυνατόν, θερμότερους λάτρεις ἐκ τῶν ἀπόντων.

Αἱ Ἀθηναί, τὸ ἀσπίσιον τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς πράγμα καὶ ὄνομα, ἂν δὲν εἶναι πλέον αἱ παλαιαὶ ἐκεῖναι αἱ γεραραὶ καὶ ἰσοπέφανοι τοῦ Πινδάρου Ἀθηναί, ἂν δὲν εἶναι αἱ θυμιασταὶ καὶ πολυῦμοι τοῦ Ἀριστοφάνους, ἂν δὲν εἶναι ἡ Ἑλλάς Ἑλλάδος τοῦ Περικλέους, εἶναι ὁμως πόλις μεγάλη ὄντως θέλγητρα ἔχουσα διὰ τὸν φιλόπατριον Ἕλληνα, τὸν ὄχι μεμψίμοιρον πολίτην, τὸν ὄχι ἀνυπόμονον καὶ θέλοντα πᾶν τὸ ἄνωτον τῶν ἐλπίδων του ἐν ἀκαρεῖ τῷ χρόνῳ νὰ καταφθάσῃ. Δὲν εἶναι πλέον σήμερον αἱ Ἀθηναί ἡ ἄσπυρος ἐκείνη ἐπαρχιακὴ τῶν Τούρκων πόλις ἢ πενιχρῶς δεχομένη